Posvet Stacionarni hospic kot infrastruktura dostojanstva

Tor, 17.03.2026 - 14:05
Natisni

Ljubljana, 17. marec 2026 – V dvorani Državnega sveta Republike Slovenije se je odvil posvet **Stacionarni hospic kot infrastruktura dostojanstva**, ki sta ga organizirala Državni svet Republike Slovenije in Hiša Ljubhospic. Posvet je bil namenjen razpravi o pomenu stacionarnih hospicev kot klju?nega dela sodobnega sistema paliativne oskrbe ter o možnostih vzpostavitve nacionalne mreže hospicev v vseh zdravstvenih regijah Slovenije.

Udeleženci so poudarili, da stacionarni hospic predstavlja celostno podporo ljudem v zadnjem obdobju življenja in njihovim bližnjim. Takšna oskrba vklju?uje zdravstveno, psihosocialno in duhovno podporo ter omogo?a, da je ?lovek tudi v zadnjem življenjskem obdobju deležen spoštovanja, varnosti in dostojanstva.

Predsednik Državnega sveta **Marko Lotri?** je poudaril, da je skrb za dostojanstvo ?loveka v zadnji fazi življenja eno izmed pomembnih meril humane družbe. Spomnil je, da se je Državni svet RS v preteklih letih že ve?krat posve?al vprašanjem dostojanstva v starosti, lajšanja trpljenja in krepitve paliativne oskrbe, ki se tesno prepleta s hospic oskrbo. Opozoril je, da hospic oskrba kljub svojemu pomenu še vedno ni ustrezno sistemsko umeš?ena v nacionalne dokumente in v mrežo paliativne oskrbe. Po njegovih besedah Slovenija potrebuje dostopno, kakovostno in stabilno organizirano paliativno oskrbo, v katero je vklju?ena tudi hospic oskrba. Poudaril je, da je za razvoj tega podro?ja nujno povezovanje stroke, odlo?evalcev in civilne družbe ter vzpostavitev javne mreže z enotnimi standardi in regijsko dostopnostjo. Izrazil je prepri?anje, da lahko Slovenija z združevanjem strokovnega znanja, politi?ne odgovornosti in družbene solidarnosti oblikuje trajne rešitve za dostojanstveno spremljanje ?loveka ob koncu njegove življenjske poti.

Direktor Hiše Ljubhospic dr. **Marjan Sedej** je izrazil pri?akovanje, da bomo po 30 letih uspeli postaviti hospic hiše na zemljevid slovenske zdravstvene in socialne oskrbe. Mreža hospic hiš mora biti sistemsko urejena z enotnimi standardi, stabilnim financiranjem in enakim dostopom po vsej državi. Predstavil je delovanje Hiše Ljubhospic ter izkušnje pri zagotavljanju celostne oskrbe bolnikov v zadnjem obdobju življenja: »LJUBHospic je zato?iš?e, ki ljudem v zadnjem obdobju življenja in njihovim bližnjim zagotavlja varno, spoštljivo in so?utno okolje, kjer je možno ohranjati dostojanstvo, zmanjševati trpljenje, krepiti odnose in osmišljati življenje do zadnjega trenutka.« V preteklem letu (2025) je v Hiši Ljubhospic umrlo 274 uporabnikov. 60 % jih je imelo bivališ?e izven Ljubljane. Dve tretjini je bilo napotenih iz bolnišnic, med katerimi mo?no prevladuje Onkološki inštitut. Povpre?na starost umrlih je bila 60 let, povpre?je oskrbnih dni pa devet.

Strokovnjaki so predstavili razli?ne vidike hospicev:

- Medicinska in zdravstvena oskrba: doc. dr. **Alenka Horvat Ledinek** in dipl. med. sestra **Irena Žajdela** sta izpostavili kompleksnost zdravstvene oskrbe ljudi v zadnjem obdobju življenja.
- Pomen stacionarnih hospicev: asist. dr. **Maja Ebert Moltara** je poudarila nujnost sistemske umestitve hospicev kot dela paliativne oskrbe v zdravstveni sistem. Opozorila je, da znotraj rednega zdravstvenega izobraževanja paliativna oskrba ni vklju?ena.
- Psihosocialna podpora: **Urška Kon?an** je predstavila pomen podpore bolnikom in njihovim bližnjim ob bolezni in izgubi. Klju?na podro?ja oskrbe so: razumevanje celostne bole?ine (fizi?ne in ?ustvene), interdisciplinarno timsko delo, strokovna komunikacija ob koncu življenja, ohranjanje dostojanstva bolnika, avtonomija bolnika, posredovanje v družinski dinamiki in konfliktih, obvladovanje strahu in negotovosti, podpora družini, predhodno žalovanje, podpora svojcem po smrti in odkrit dialog.

- Duhovna oskrba: duhovnik dr. **Silvo Šinkovec** je predstavil vlogo duhovne podpore pri soo?anju s koncem življenja. Predstavil je Zavezo o duhovni oskrbi v hiši Ljubhospic, ki so jo podpisali predstavniki šestih verskih skupnosti.
- Sodna medicina: profesor sodne medicine in deontologije dr. **Jože Balažic** je osvetlil pomen strokovnih standardov v ustanovah hospicev.

V drugem delu posveta je potekala okrogla miza z naslovom **Izhodiš?a za vzpostavitev nacionalne mreže stacionarnih hospicev v Sloveniji**, na kateri so sodelovali predstavniki pristojnih ministrstev, zdravstvene stroke in Hiše Ljubhospic:

- državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje dr. **Jasna Humar**,
- državni sekretar na Ministrstvu za solidarno prihodnost dr. **Luka Omladi?**,
- asist. dr. **Maja Ebert Moltara** z Onkološkega inštituta Ljubljana,
- direktor Hiše Ljubhospic dr. **Marjan Sedej**,
- specialist klini?ne psihologije dr. **Aleksander Zadel**.

Državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje dr. **Jasna Humar** je izpostavila, da se tako s stališ?a pacientov kot zdravstvenih delavcev smrt pogosto dojema kot neuspeh, neželen izid ali celo napaka zdravstvenega osebja. Ljudje pogosto iš?ejo druge izraze za smrt svojih bližnjih, podobno pa tudi zdravstveni sistem smrt velikokrat razume kot napako, ?eprav je smrt neizogiben del življenja in nastopi tudi v primerih uspešnega zdravljenja – kot njegov naravni zaklju?ek. Stacionarne hospice dojema kot izhod, kot zavedanje, da imamo lahko bolnega svojca doma, saj ?e bo postalo pretežko, je na voljo hospic, v katerem ne bo umrl sam. Posledi ?no lahko z dobro mrežo hospicev ?im ve? ljudem omogo?imo, da umrejo doma. »Pomembno je, da vzpostavimo mrežo hospicev, ne smemo pa pozabiti, da je hospic mnogo ve? kot le dolgotrajna oskrba, saj zajema tudi podporo svojcem v procesu žalovanja in je treba v njem pustiti prostor tudi prostovoljcem in civilni družbi.«

Državni sekretar na Ministrstvu za solidarno prihodnost dr. **Luka Omladi?** je kot bistveno razliko med domovi za starejše in hospici izpostavil, da je hospic namenjen pomo?i pri umiranju, domovi za starejše pa so namenjeni dolgotrajnemu bivanju. Za umestitev hospicev v državni sistem sta po njegovem mnenju klju?na dva razloga. Prvi je omogo?anje stabilnega financiranja, drugi pa je razvoj stroke, standardov in mreže.

Sodelujo?i so poudarili, da stacionarni hospic ni pomemben le kot strokovna oblika oskrbe, temve? tudi kot pomemben družbeni odgovor na vprašanje, kako kot skupnost spremljamo ?loveka v zadnjem obdobju življenja.

Izpostavili so, da razvoj hospic oskrbe zahteva jasno pravno, organizacijsko in finan?no ureditev ter tesno sodelovanje med zdravstvenim in socialnim sistemom. Hkrati pa razvoj hospicev odpira tudi širše družbeno vprašanje – kako kot družba razumemo dostojanstvo ?loveka, solidarnost z najbolj ranljivimi in podporo družinam ob soo?anju z boleznijo, umiranjem in izgubo.

Udeleženci so se strinjali, da mora stacionarni hospic postati stabilen in trajen del javne infrastrukture paliativne oskrbe, ki zagotavlja dostojanstveno spremljanje ?loveka ob koncu življenja ter podporo njegovim bližnjim. Naslovili so tudi dejstvo, da je smrt še vedno pogosto tabu tema, ki se ji izogibamo, in da moramo kot družba odpreti prostor za iskren, so?uten in odprt pogovor o umiranju, žalovanju ter pomenu dostojanstvenega zaklju?ka življenja.

Posvet je povezovala državna svetnica **Monika Ažman**, podpredsednica Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide.

Na podlagi razprave bo pristojna komisija Državnega sveta RS pripravila zaklju?ke, ki bodo služili kot izhodiš?e za nadaljnje strokovne in sistemske korake pri vzpostavitvi nacionalne mreže stacionarnih hospicev. Zaklju?ke bo nato obravnaval plenum Državnega sveta RS in jih posredoval pristojnim državnim organom z zaprosilom za uraden odziv.

Foto in video: Benjamin Beci / Državni svet Republike Slovenije